

Sygn. akt **III C 3750/20**

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Mariusz Solka**

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Skarb Państwa - Nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo M.**

przeciwko pozwanemu **(...) S.A. z siedzibą w K.,**

o zapłatę

postanawia:

1. umorzyć postępowanie;
2. zasądzić od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w K. na rzecz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, kwotę 5.400,00 (pięć tysięcy, czterysta) złotych kosztów procesu – wynagrodzenia pełnomocnika;
3. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie, kwotę 4.872,00 (cztery tysiące, osiemset siedemdziesiąt dwa) złotych tytułem opłaty sądowej.---

/-/ Sędzia SO Mariusz Solka

Sygn. akt III C 3750/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25.11.2020 roku, powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego łącznie kwoty 97.436,76 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 97.265,91 złotych od dnia 09.10.2018 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 170,85 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10.10.2018 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazano, iż dochodzona kwota związana jest z wynagrodzeniem z tytułu służebności przesyłu ustanowionej na nieruchomościach powoda, a która to należność nie została przez pozwaną uiszczona w całości a także koszt rekompensaty w kwocie 40 euro o której mowa w art.10 ust.1 ustawy o terminach w transakcjach handlowych. (pozew k.3-26).

We wniesionej odpowiedzi na pozew z dnia 21.06.2021 (k.144-181), pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, iż należność z tytułu wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu została przez nią uregulowaną w wysokości odpowiadającej poniesionym przez powoda podatkom od gruntów rolnych i leśnych zgodnie z kwalifikacją tychże gruntów w ewidencji gruntów.

W piśmie z dnia 02.08.2021 roku (k.182-185), pozwana poinformowała, iż w dniu 01.07.2021 roku uiszczała na rzecz powoda kwotę 126.541,88 złotych tytułem należności głównej oraz ustawowych odsetek w transakcjach handlowych dochodzonych w niniejszym postępowaniu. Jednocześnie z uwagi na dobrowolne uiszczenie należności przez pozwaną, wniosła ona o odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami procesu oraz kosztami z tytułu rekompensaty za koszty odzyskania należności, a także wzajemne zniesienie kosztów procesu z wyłączeniem kosztów zastępstwa procesowego należnych Prokuratorii Generalnej RP.

Pismem z dnia 14.10.2021 roku, (k.209-210), powód cofnął pozew w całości, ze wskazaniem iż powództwo zostało cofnięte z uwagi na zapłatę przez pozwaną wszystkich roszczeń dochodzonych w przedmiotowym postępowaniu. Jednocześnie powód potrzymał wniosek o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu w postaci kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Prokuratorii Generalnej RP. Przedmiotowy wniosek został podtrzymany w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu w piśmie z dnia 18.10.2021 roku (k.212).

Postanowieniem z dnia 28.12.2021 (k.215), Sąd umorzył postępowanie w sprawie, zasądził od pozwanego na rzecz Prokuratorii Generalnej RP kwotę 5400 złotych kosztów procesu – wynagrodzenia pełnomocnika a nadto nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie, kwotę 4872 złotych tytułem opłaty sądowej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. W myśl § 4 cytowanego przepisu Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się roszczenia lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

W niniejszej sprawie powódka cofnęła powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia a zatem nie jest wymagana zgoda pozwanego na taką decyzję powódki. W ocenie Sądu cofnięcie pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia przez powódkę nie pozostaje w sprzeczności z prawem, zasadami współzycia społecznego, ani nie zmierza do obejścia prawa. Skoro powód uzyskał zaspokojenie całości dochodzonych w sprawie roszczeń, nie ma żadnego racjonalnego uzasadnienia kontynuowanie dalszego postępowania.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 i 4 k.p.c., orzeczono jak w pkt 1 sentencji postanowienia, uznając w takim przypadku wydawanie orzeczenia jest bezprzedmiotowe.

O kosztach postępowania w niniejszej sprawie rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z odpowiedzialnością za wynik procesu, który powódka wygrała w całości (pkt.2 postanowienia). Na koszty zasądzone na rzecz Prokuratorii Generalnej RP w kwocie 5.400 złotych złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika zgodnie z §2 pkt.6 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych zgodnie z wnioskiem obu stron procesu.

W pkt.3 postanowienia, Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie, opłatę sądową w kwocie 4872 złotych która nie została uiszczona przez ustawowo zwolniony od uiszczania opłat sądowych Skarb Państwa, zgodnie z art.113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przy analogicznym zastosowaniu odpowiedzialności za wynik procesu.

Pozwana wniosła o odstąpienie od obciążania jej kosztami procesu zgodnie z art.102 k.p.c. zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Wiodącym i głównym argumentem takowego szczególnie uzasadnionego przypadku miało być zdaniem pozwanej dobrowolne uiszczenie należności przez pozwaną.

W ocenie Sądu Okręgowego, w przedmiotowej sprawie takowy szczególny przypadek nie zaistniał, zaś samo dobrowolne uiszczenie należności już w toku procesu nie wypełnia w żadnym zakresie „wypadku szczególnie uzasadnionego” w rozumieniu art.102 kpc, który pozwałaby Sądowi na odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami procesu, czy też obciążania go tymi kosztami w mniejszej wysokości.

Powyższy przepis ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Nie konkretyzuje on pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, Sądowi (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., sygn. akt II CZ 210/73, niepubl.). Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Za trafny należy natomiast uznać pogląd, zgodnie z którym sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. - z obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególnie okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego (por. postanowienie SN z dnia 8 grudnia 2011 r., IV CZ 111/11, LEX nr 1119554).

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 grudnia 2012 r. (sygn. akt III CZ 67/12) sprecyzował, iż do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczył sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywnego przekonania strony o zasadności roszczeń, przedawnienia czy prekluzji. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, iż całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku, powinien być oceniony z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego.

W ocenie Sądu z żadną z cytowanych wyżej sytuacji nie mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Zwrócić należy uwagę, iż pomimo kierowanych wezwań do zapłaty, pozwana dobrowolnie na etapie przedprocesowym nie zapłaciła dochodzonych w przedmiotowym postępowaniu należności. Po wniesieniu pozwu, pozwana nie uznała powództwa od razu ale wniosła odpowiedź na pozew w której wносиła o oddalenie powództwa w całości wnosząc jednocześnie o przeprowadzenie postępowania dowodowego aby następnie po 10 dniach zweryfikować swoje stanowisko i dobrowolnie uiścić całość należności dochodzonych przez powoda, co zostało przez niego potwierdzone.

Nie budzi żadnych wątpliwości Sądu, iż działania powoda były celowe i uzasadnione a także w pełni nakierowane na wyegzekwowanie nieuiszczonych przez pozwaną należności i właśnie wskutek wniesionego pozwu, pozwana zadośćuczyniła swojemu obowiązkowi, zatem nie można uznać, iż zainicjowane przez powódkę postępowanie nie było celowym ani zasadnym. Wskazać należy, iż w przypadku gdyby powód nie był jako Skarb Państwa ustawowo zwolniony z kosztów sądowych, miałby obowiązek uiścić stosowną opłatę sądową, która następnie podlegałaby zwrotowi w przypadku gdyby powód sprawę wygrał. A zatem obecna sytuacja, iż taka opłata nie została uiszczona w żadnym wypadku nie różnicuje ani nie wpływa na brak obowiązku pokrycia tejże opłaty przez stronę przegrywającą a więc pozwaną. Wskutek bowiem celowego i zasadnego wniesienia powództwa, została zainicjowana sprawa sądowa wskutek której powód uzyskał ochronę swoich praw i cel postępowania został zrealizowany, a zatem skonkretyzował się również obowiązek uiszczenia opłaty sądowej, która nie została uiszczona. Sama okoliczność, iż pozwana dobrowolnie spłaciła należność, jak wskazano wyżej nie spełnia wypadku szczególnie uzasadnionego z art.102 kpc, który uzasadniałby odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami w tym zakresie.

Okolicznością notoryjną jest zresztą a pozwana nie powoływała się na swoją złą sytuację ekonomiczną, iż pozwana jako Spółka Skarbu Państwa znajduje się w bardzo dobrej kondycji finansowej, w związku z czym jako podmiot

prowadzący działalność gospodarczą winna w pełni ponosić konsekwencje niewykonywania swoich zobowiązań a także pokrywania wszelkich kosztów z tym związanych.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w postanowieniu.---

/-/ Sędzia SO Mariusz Solka

Z/

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)

(...)

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

(...)

(...)

(...)

(.

(...)

(...)

(...)

(...)